

Reactienota – wetsvoorstel strafbaarstelling verheerlijking van terrorisme

Datum: 13 augustus 2025

1. Inleiding

Deze nota vormt een reactie op het wetsvoorstel tot strafbaarstelling van de verheerlijking van terrorisme, zoals gepubliceerd op de internetconsultatie[1]. De analyse richt zich op de verhouding van het wetsvoorstel tot de verplichtingen van het Koninkrijk der Nederlanden op grond van de Grondwet (artikelen 90–95) en het internationaal recht, met bijzondere aandacht voor de implicaties voor uitingen van solidariteit met gewapende dekoloniale strijd en strijd tegen racistische regimes.

2. Arbitraire afbakening van het begrip ‘terrorisme’

Het wetsvoorstel bevat geen limitatieve en internationaal geharmoniseerde definitie van “terrorisme”. Hierdoor is de interpretatie onderhevig aan politieke en ideologische invloeden, hetgeen risico’s oplevert voor rechtszekerheid en rechtsgelijkheid.

In de internationale rechtspraktijk is erkend dat gewapend verzet tegen koloniale overheersing en racistische regimes, mits gevoerd in overeenstemming met het internationaal humanitair recht, een legitieme vorm van strijd kan zijn. Dit volgt onder meer uit:

- Resolutie 3103 (XXVIII) van de Algemene Vergadering van de VN (12 december 1973)[2];
- Protocol I bij de Verdragen van Genève (1977), art. 1 lid 4[3], waarin dergelijke conflicten worden aangemerkt als internationale gewapende conflicten onder het oorlogsrecht.

Indien “terrorisme” zonder nadere duiding ook dergelijke vormen van strijd omvat, kan de strafbaarstelling van “verheerlijking” in strijd komen met internationaal beschermde rechten.

3. Grondwettelijke binding aan internationaal recht

De Grondwet legt Nederland ondubbelzinnig verplichtingen op om de internationale rechtsorde te bevorderen en te respecteren:

- Artikel 90 G.W. – De regering bevordert de ontwikkeling van de internationale rechtsorde.
- Artikel 93 G.W. – Bepalingen van verdragen en besluiten van volkenrechtelijke organisaties die naar hun inhoud eenieder kunnen verbinden, hebben rechtstreekse

werking.

- Artikel 94 G.W. – Nationale wetgeving vindt geen toepassing indien zij onverenigbaar is met eenieder verbindende verdragsbepalingen of besluiten van volkenrechtelijke organisaties.

Relevante verdragsbepalingen zijn onder meer:

- Art. 1 Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (IVBPR)[4] – Recht op zelfbeschikking van volkeren;

- Art. 1 Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR)[5] – Recht op zelfbeschikking;

- Art. 1 en 55 VN-Handvest[6] – Bevordering van zelfbeschikking, gelijkheid en mensenrechten;

- Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie (ICERD)[7] – Verplichting om racisme en rassenscheiding te bestrijden.

Een nationale strafbaarstelling die solidariteit met wettige vormen van verzet criminaliseert, kan dus in strijd komen met rechtstreeks werkende verdragsverplichtingen.

4. Legitimiteit van gewapende dekoloniale strijd in internationaal recht

Het internationaal recht erkent dat volkeren die strijden tegen koloniale overheersing, vreemde bezetting of racistische regimes, het recht hebben om in die strijd ook gewapend verzet te voeren, mits dit gebeurt in overeenstemming met het oorlogsrecht:

- Protocol I bij de Verdragen van Genève, art. 1 lid 4 (1977);

- Resolutie 2625 (XXV) – Verklaring inzake de beginselen van het internationaal recht betreffende vriendschappelijke betrekkingen tussen staten (24 oktober 1970)[8];

- Resolutie 3314 (XXIX) – Definitie van agressie (14 december 1974)[9], waarin expliciet wordt gesteld dat dergelijke strijd geen agressie vormt.

Het criminaliseren van publieke steunbetuigingen aan deze wettige strijdvormen kan dus strijd opleveren met bindende internationale normen.

5. Risico van disproportionele beperking van uitingsvrijheid

Het ontbreken van een duidelijke uitsluitingsclausule in het wetsvoorstel kan leiden tot:

- Schending van het legaliteitsbeginsel (lex certa), omdat burgers niet voorzienbaar kunnen weten welke uitingen strafbaar zijn;

- Onevenredige inperking van art. 7 G.W., art. 19 IVBPR en art. 10 EVRM, aangezien de strafbaarstelling dan ook legitieme politieke meningsuitingen raakt;

- Chilling effect op maatschappelijke en politieke discussie, hetgeen de democratische rechtsorde verzwakt.

6. Conclusie en aanbeveling

Het wetsvoorstel in zijn huidige vorm brengt het risico met zich mee dat ook solidariteitsuitingen met legitiem internationaal erkende bevrijdingsbewegingen strafbaar worden gesteld. Dit is strijdig met:

1. De verplichtingen van Nederland onder de Grondwet (art. 90–94);
2. Het internationaal recht, inclusief het recht op zelfbeschikking en het recht op gewapend verzet tegen koloniale overheersing en racistische regimes.

Aanbeveling: **Neem in de wettekst een expliciete bepaling op die uitsluit dat het verbod op verheerlijking van terrorisme van toepassing is op uitingen van steun aan strijdvormen die onder internationaal recht als legitiem worden erkend.**

Voetnoten

- [1] [Internetconsultatie: Wetsvoorstel strafbaarstelling verheerlijking van terrorisme](#) –
- [2] [VN AV Resolutie 3103 \(XXVIII\), 12 december 1973.](#)
- [3] [Protocol I bij de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949 \(1977\).](#)
- [4] [Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten, New York, 16 december 1966.](#)
- [5] [Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten, New York, 16 december 1966.](#)
- [6] [Handvest van de Verenigde Naties, San Francisco, 26 juni 1945.](#)
- [7] [Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, New York, 7 maart 1966.](#)
- [8] [VN AV Resolutie 2625 \(XXV\), 24 oktober 1970.](#)
- [9] [VN AV Resolutie 3314 \(XXIX\), 14 december 1974.](#)